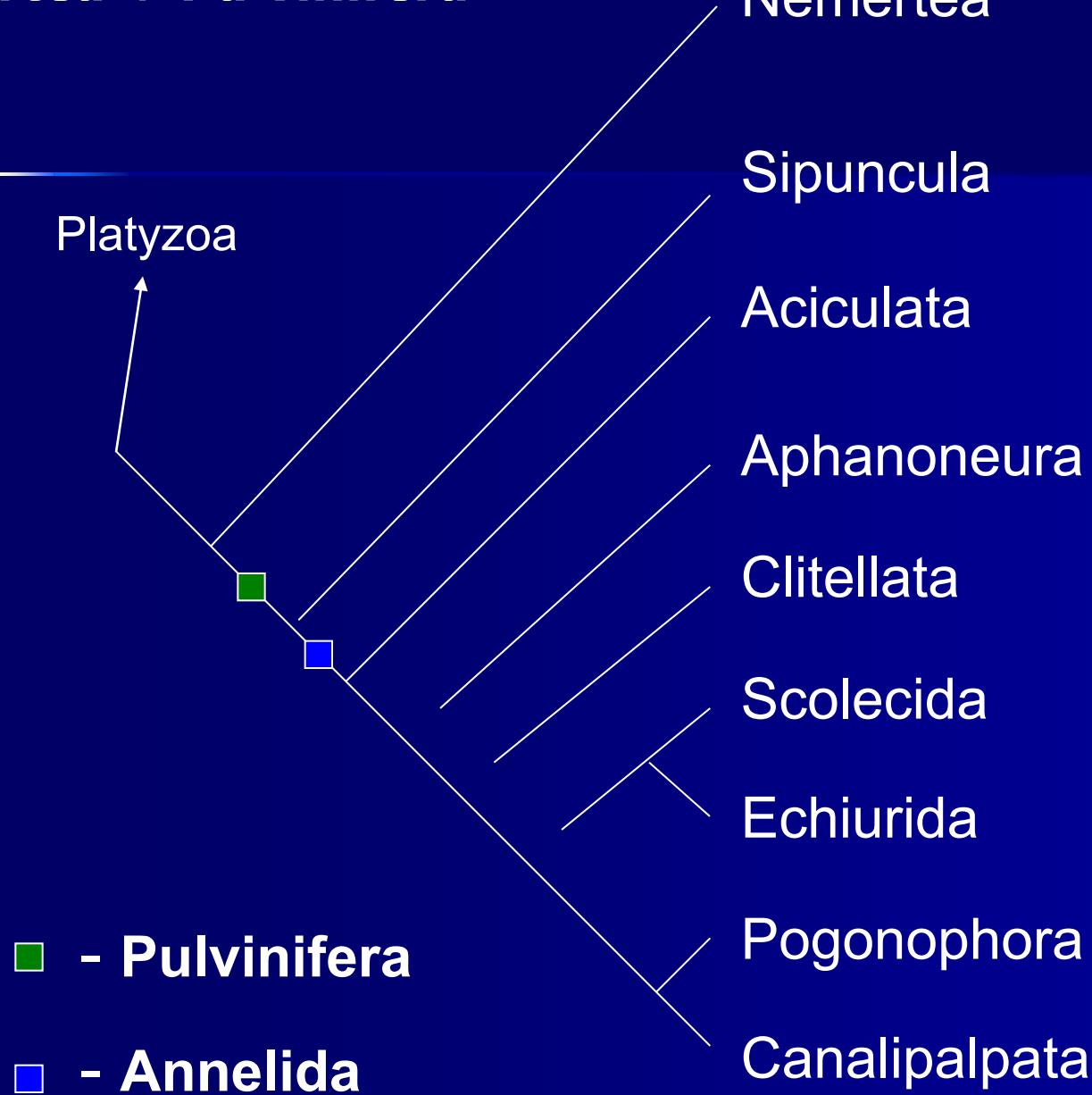
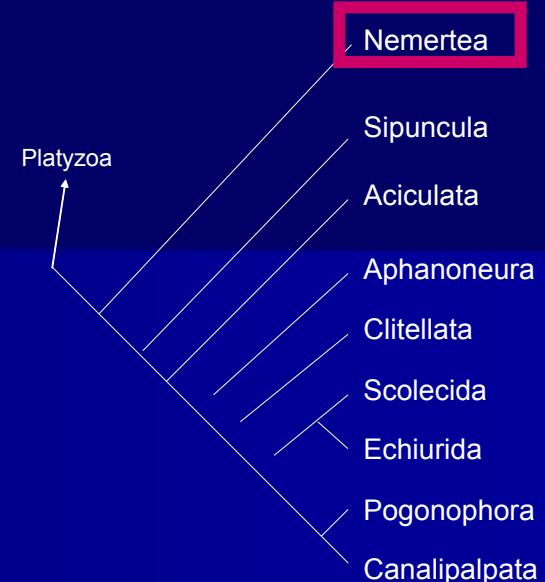

Nemertea + Pulvinifera

NEMERTEA - pásnice

- mořské, sladkovodní, suchozemské
- predátoři, komenzálové až parazité
- proboscis - zatahován do rhynchocelu
- bodec, toxiny
- nečlánkované tělo, nápadné zbarvení
- obrvený pokožkový epitel, parenchymatický mezoderm a protonefridie
- svalovina podélná a okružní (podkožní svalový vak)
- larva pilidium

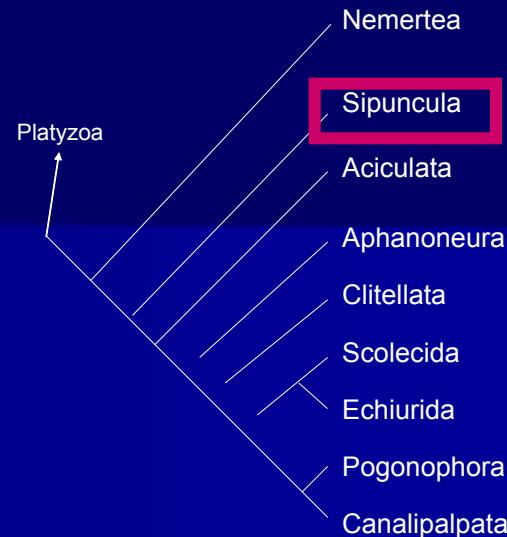
[video](#)

Prostoma graecense
pásemnička sladkovodní

SIPUNCULA - sumýšovci

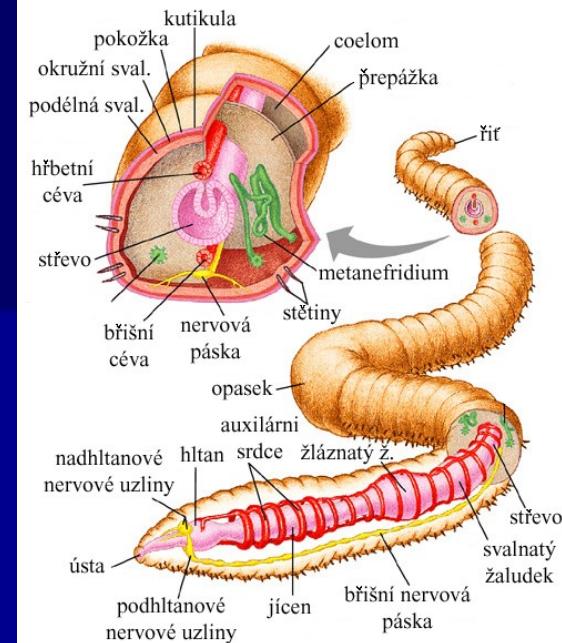
- mořští, hemisesilní
- detritovorní, mikrofágové
- nečlánkované tělo
- trup, introvert, chápada
- multiciliální pokožka s kolagenní kutikulou, podkožní svalový vak
- nuchální orgány, bez CS
- TS oesophagus - mesenteron - rectum
- gonochoristi, vývoj přímý nebo larva trochophora, další stádium larva pelagosphaera

Sipunculus nudus
sumýšovec rýhovaný

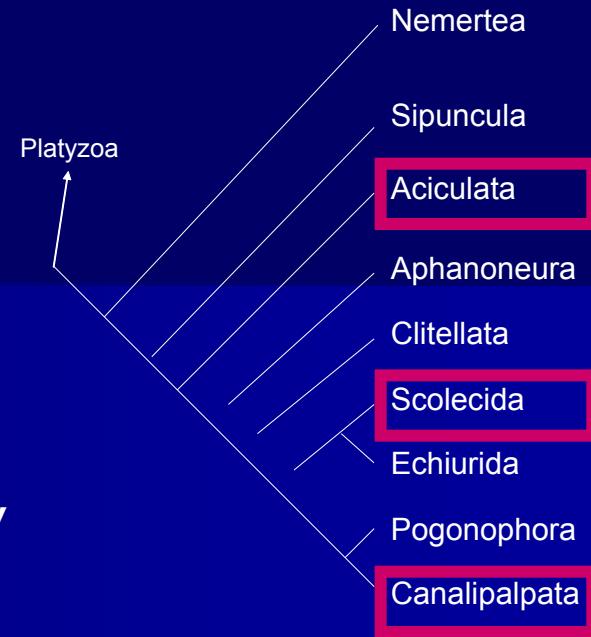
ANNELIDA - kroužkovci

- mořští, sladkovodní, terestričtí
- prostomium, homonomně segmentovaný trup, pygidium
- célové párové váčky v článcích
- odděleny střevem a mezenteriemi, na povrchu peritoneum
- epidermis, podélná a okružní svalovina
- NS žebříčková - nadhltanové ganglion, 2 ventrální provazce, komisury, konektivy a ganglia v každém článku
- CS uzavřená
- VS většinou metanefridia, chloragogenní tkáň
- rozmnožování - hermafrodité, architomie, paratomie, někdy larva trochofora

„POLYCHAETA“ mnohoštětinatci

- fylogeneticky neexistující seskupení
- mořští, výjimečně sladkovodní či půdní
- na každém článku parapodia - notopodium, neuropodium, aciculae (podpůrné štětiny)
- mikrofágové, zoofágové

Aciculata acikulovci

Scolecida pískovníci

Canalipalpata rounnatci

[video](#)

Eunice viridis

Aphrodite aculeata

[video](#)

Arenicola marina

Serpula vermicularis

ECHIURIIDA - rypohlavci

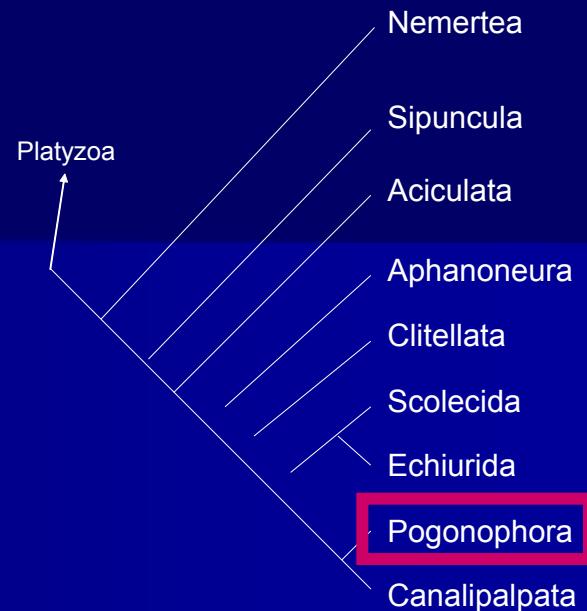
- mořští, bentičtí, hemisesilní
- nezatažitelný chobot (proboscis) + vakovitý trup
- obrvený kanálek na prostomiu
- žláznaté buňky na povrchu
- NS - objícnový prstenec + nervová páska
- TS - hltan - oesophagus - mesenteron - konečník
- CS - uzavřená
- u Bonelliidae fenotypové určení pohlaví, larva trochofora

Bonellia viridis
rypohlavec dvojhlavý

POGONOPHORA - pogonofory

- jen mořské druhy
- v chitinových rourkách
- součást biocenózy sirných vývěrů
- bez ústního a řitního otvoru
- „trofosom“ se symbiotickými chemoautotrofními bakteriemi

video

Riftia pachyptila

- **APHANONEURA - olejnušky**
- sladkovodní, půdní, mořští
- barevné tukové kapénky v epidermis
- vlasovité břišní a hřbetní štětiny

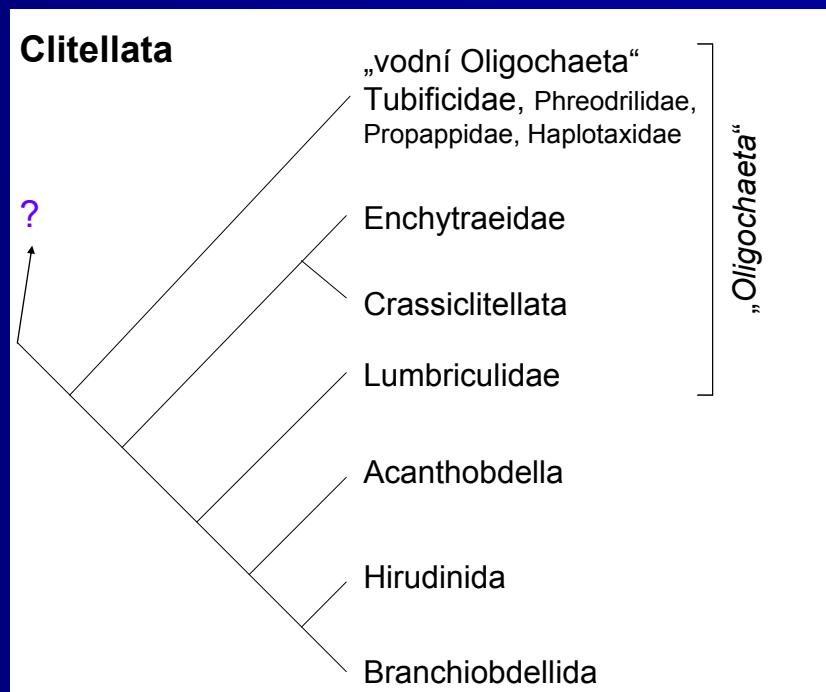
video

Aeolosoma hemprichi
olejnuška drobná

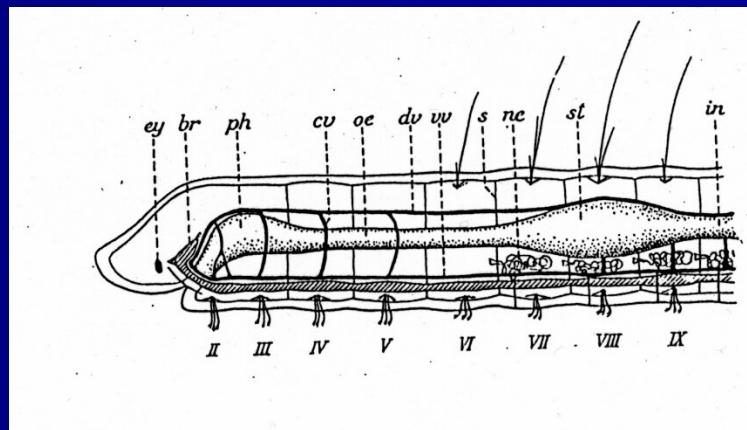
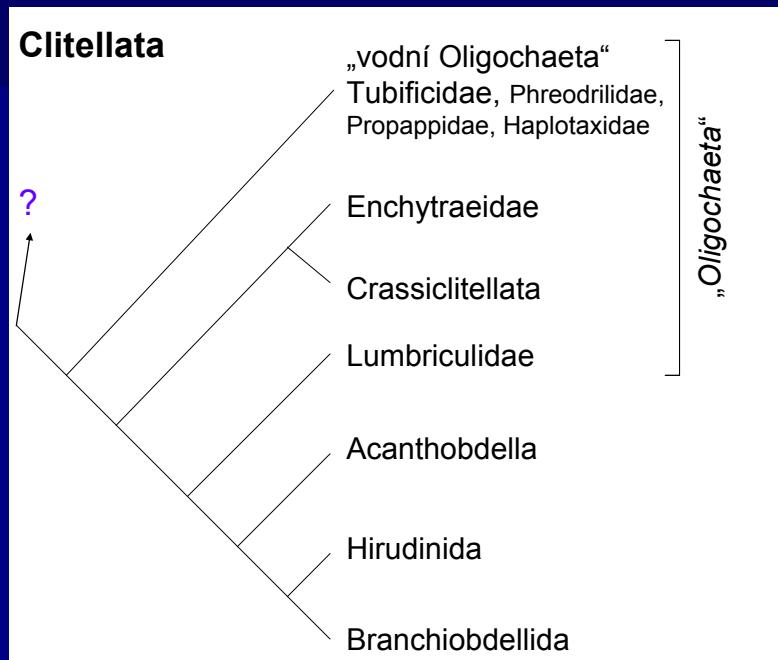
CLITELLATA - opaskovci

- opasek clitellum (autapomorfie)
- mořští, sladkovodní, půdní, parazitičtí
- homonomní články bez parapodií

„OLIGOCHAETA“ - máloštětinatci

- parafyletická skupina po oddělení taxonů blízkých pijavkám
- neselektivní detritofágové, algovorní, predátoři
- hřbetní štětiny vlasovité, břišní jehlicovité
- rozmnožování - hermafrodité, architomie, paratomie
- opasek v dospělosti
- TS s chlaragogenní tkání - vylučovací funkce
- typhlosolis
- CS uzavřená

Naididae - nítěnky

tělo drobné, častá architomie a paratomie, tolerantní ke znečištění, vlasovité či rozeklané štětinky na hřbetě

Tubifex tubifex
nitěnka obecná

video

Stylaria lacustris
naidka chobotnatá

Enchytraeidae – roupice

tělo bělavé, většinou půdní,
štětiny nerozeklané

video

Enchytraeus albidus

Crassiclitellata - žížaly (Lumbricidae)

vícevrstevný opasek, půdní, drobné štětinky po 2

Lumbricus terrestris

žížala obecná

Lumbriculidae - žížalice

častá architomie, sladké vody, štětinky po 2

Eiseniella tetraedra

žížala obojživelná

Lumbriculus variegatus

žížalice pestrá

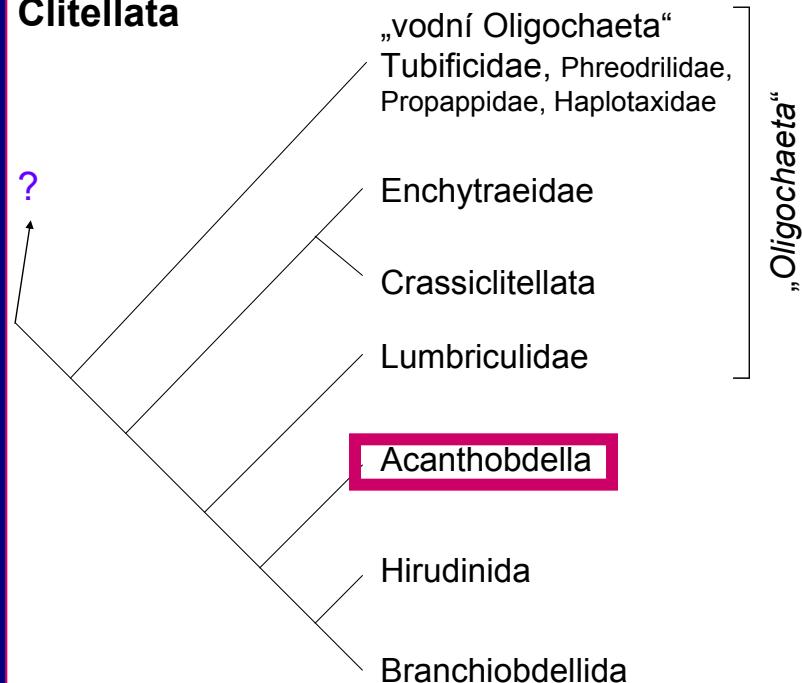
ACANTHOBDELLA – štětinovky

- jen zadní přísavka
- na 2. – 6. článku štětiny

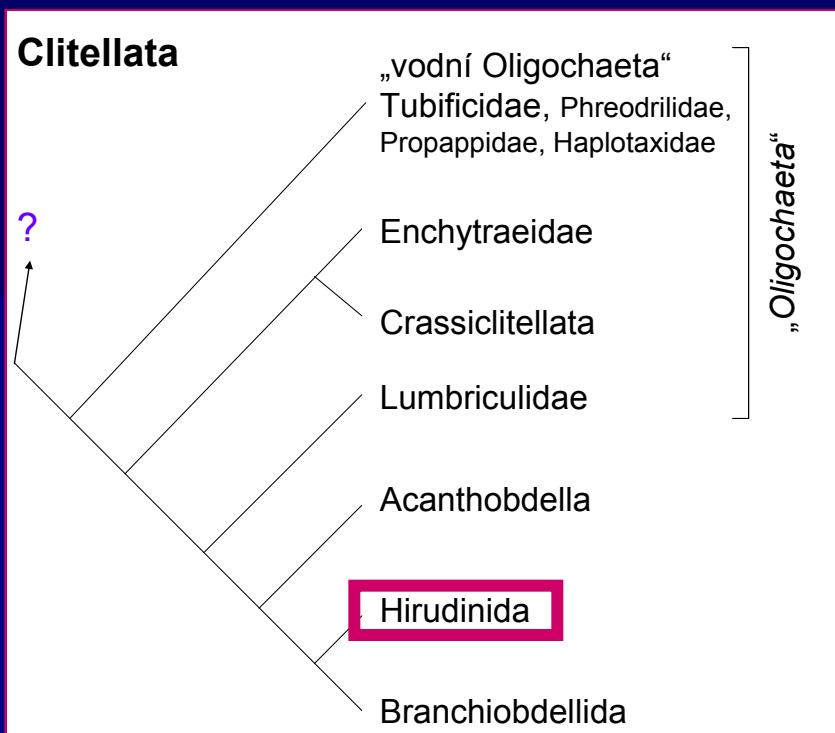
Acanthobdella peledia
štětinovka sibiřská

Clitellata

HIRUDINIDA - pijavice

- monofyletický taxon
- krevsající parazité a predátoři
- clitellum jen v době rozmnožování
- 34 článků většinou, segmentace vnější hustší
- přední a zadní přísavka
- bez štětin

Rhynchobdellida - chobotnatky

středem ústní přísavky se vychlipuje krátký svalnatý chobot

Haemopis sanguisuga pijavka koňská

Gnathobdellida - čelistnatky

v ústech mají 3 kutikulární čelisti

Haemopis sanguisuga

(pijavka koňská)

šedý, olivový hřbet bez kresby,
predátor

Hirudo medicinalis (pijavka lékařská)

cihlově zbarvené pruhy na hřbetě

krevsající parazit

typické jizvy

Hirudo medicinalis

pijavka lékařská

Pharyngobdellida - hltanovky

dlouhý hltan se třemi lištami k drcení potravy

4 páry očí - *Erpobdella octoculata*, *Erpobdella vilnensis*

BRANCHIOBDELLIDA - potočnice

- komenzálové či ektoparazité sladkovodních raků, 1 cm,
  - 2 kutikulární čelisti v ústech
  - *Branchiobdella astaci* potočnice račí

